Lēmums

PAR KOREKTĪVĀ LĪDZEKĻA PIEMĒROŠANU

Datu valsts inspekcijas
direktora vietniece
Lāsma Dilba

Faktiskie apstākļi

- 2024. gada 29. oktobris – 2. novembris: ZZ Dats sistēmām nelikumīga piekļuve.
- Nopludināti >25 miljoni ierakstu (vārds, uzvārds, personas kods, deklarētā adrese).
- Skarti arī konkrētās pašvaldības iedzīvotāju dati.
- Pārkāpuma būtība ZZ Dats rīcībā: ugunsmūra konfigurācijas kļūda, nepietiekami drošības pasākumi, nespēja savlaicīgi konstatēt.

Pašvaldības skaidrojums

- Noslēgts Vispārējā vienošanās ar ZZ Dats par VPS izmantošanu.
- Paļāvās uz ISO sertifikātiem un vispārīgām drošības frāzēm.
- Argumenti: ZZ Dats ir vienīgais piegādātājs; nav alternatīvu.
- Līgums paredz drošības prasības, bet pašvaldībai nav iespēju detalizēti kontrolēt.
- Informācija Inspekcijai sniegta ar kavēšanos.

Konstatētie pārkāpumi

- Nav nodrošināts pilnvērtīgs pārziņa–apstrādātāja līgums (28. pants).
- Nav nodrošināta apstrādātāja uzraudzība (24.pants).
- Nepietiekami tehniskie un organizatoriskie pasākumi (25. un 32. pants).
- Nesavlaicīga ziņošana (33. pants).

Pamatojums, kāpēc tas ir pārkāpums

- Pārziņa atbildība **ir nepārvietojama** – nevar tikai uzticēties apstrādātājam.
- Vispārīgas vienošanās un ISO sertifikāti **neaizstāj** pārziņa-apstrādātāja līguma un uzraudzības prasības.
- Nebija praktisku pierādījumu, ka pašvaldība aktīvi uzraudzījusi apstrādātāju.
- Lielākais datu noplūdes gadījums Latvijā – **skarts milzīgs** iedzīvotāju skaits.

Korektīvais līdzeklis – tiesiskais pienākums

- pārskatīt tās iekšējos personas datu apstrādes noteikumus, tostarp izstrādāt Pašvaldības veiktās personas datu apstrādes **risku novērtējumu** un personas **datu aizsardzības pārkāpumu (incidentu) reaģēšanas kārtību**;
- **noslēgt** ar apstrādātāju ZZ Dats atbilstošu datu **apstrādes līgumu (noteikumus)**, tajā jo īpaši iekļaujot visas Datu regulā noteiktās prasības, lai tiktu nodrošināts datu subjektu personas datu aizsardzībai un iespējamiem riskiem atbilstošs drošības līmenis.

Kas būtu jādara turpmāk

- Noslēgt pilnvērtīgus apstrādes līgumus (28. pants).
- Izveidot apstrādātāju uzraudzības mehānismus: auditi, atskaites, drošības testi.
- Ieviest organizatoriskus pasākumus: četru acu princips, auditi, risku novērtējumi, balstoties uz risku novērtējumu.
- Izstrādāt datu aizsardzības pārkāpumu (incidentu) reaģēšanas kārtību, t.sk. ziņot Inspekcijai 72 stundu laikā par visiem pārkāpumiem.
- Veicināt darbinieku izpratni par pārziņa un apstrādātāja pienākumiem.

Paldies par uzmanību!

03.10.2025.